

Основні аспекти організації енергозбереження в житлово-комунальному господарстві України

Бойко Л.Г., Харківська національна академія міського господарства

Необхідність впровадження політики енергозбереження в Україні насамперед пов'язана з дефіцитом власних паливно-енергетичних ресурсів та залежністю від країн експортерів газу і нафти, а також негативним впливом коливань цін на природні ресурси. Тому, у наш час, в розвинутих країнах велика увага приділяється застосуванню відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) та впровадження енергоощадних технологій на об'єктах житлового комплексу.

Вирішити проблему ефективності використання енергоресурсів в ЖКГ можна тільки комплексно за допомогою:

- проведення енергоаудиту з метою визначення енергетичної ефективності використання ресурсів та потенціалу енергозбереження;
- впровадження системи енергетичного менеджменту;
- розробки програм, енергозберігаючих проектів та заходів;
- реалізації та моніторингу програм з енергозбереження;
- визначення економічного ефекту від реалізації програм, проектів та заходів;
- моніторингу енергоекономічного ефекту у часі.

У цьому контексті важливого значення набуває дослідження досвіду розвинутих країн. Вивчення світового досвіду практичного енергозбереження пов'язане з вивченням трьох основних концепцій організації енергозбереження:

- Demand Side Management (DSM) «Управління витратами енергії з точки зору забезпечення тільки необхідних потреб»;
- Least Cost Planning (LCP) «Планування мінімальних витрат»;
- Integrated Resources Planning (IRP) «Комплексне планування ресурсів».

Особлива увага до концепції DSM, пояснювалася тим, що період екстенсивного розвитку генеруючих потужностей та низьких цін на енергоносії прийшов на зміну нових цін та підходів до управління витратами енергетичних ресурсів на рівні кінцевих споживачів. Другим безперечним аргументом на користь концепції DSM слід враховувати положення про те, що економічно і екологічно виправданим є такий баланс між встановленою і споживаною потужністю, при якому маємо не безрозмірний надлишок встановленої потужності, а тільки її розумний резерв. Проте сталося так, що від реалізації концепції організації енергозбереження DSM, яка найбільшою мірою відповідає ринковим перетворенням, Україна перейшла до інших концепцій.

Необхідно відмітити, що у наш час, політика енергозбереження в країні базується на концепціях LCP і IRP і переслідує стратегічні та політичні цілі, які пов'язані зі зниженням залежності України від постачань енергоносіїв, і в першу чергу від постачань природного газу.

Потрібно визнати, що перехід до вільного ціноутворення на енергоносії і наступне стійке зростання тарифів на енергоресурси не викликав радикального перегляду підходів до організації контролю та аналізу енергоспоживання. Немає змін в механізмі підготовки та реалізації управлінських рішень в області зниження енергоємності будівель, що значною мірою пояснюється недостатньою увагою до засадничої концепції організації енергозбереження та прорахунків у державної політиці енергозбереження.

Таким чином, для інтенсифікації практичного енергозбереження необхідно повернутися до концепції організації енергозбереження DSM як найбільш відповідної проблемам високої енергоємності об'єктів житлового комплексу.